

ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ПАНЕВРОПСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА „АРЕИРОН“ У БАЊА ЛУЦИ

КВАЛИТЕТ И ИЗВРСНОСТ У ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ НАШИ СУ ТРАЈНИ ЦИЉЕВИ

Поводом двадесетог јубилеја Универзитета, разговарали смо са проф. др Санелом Јакуповићем, ректором Паневропског универзитета „АРЕИРОН“

Поштовани ректоре Јакуповић, у уторак 18. фебруара 2025. године, у Банском двору у Бања Луци заказана је свечана Академија Пневропског универзитета „АРЕИРОН“. Какав програм најављујете и које госте очекујете?

Ректор Јакуповић: Да, у уторак, 18. фебруара 2025. године, са почетком у 12 часова, у великој концертној сали Банског двора у Бања Луци ће бити уприличена свечана Академија поводом двадесете годишњице успјешног рада и развоја Паневропског универзитета „АРЕИРОН“. На догађају су планирана обраћања домаћина и почасних гостију, међу којима су др Жељко Будимир - министар за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске, академик проф. др Рајко Кузмановић – председник Академије наука и умјетности Републике Српске те проф. др Милан Кулић – ректор Универзитета у Источном Сарајеву и председавајући Ректорске конференције Републике Српске.

Поводом двадесетог јубилеја „АРЕИРОНА“, биће додијељена признања најбољим студентима и наставницима Универзитета те плакете и захвалнице заслужним установама и организацијама. Ово је прилика да се широј академској заједници представи и признање које Универзитет додјељује најбољим наставницима у виду повеље за академску изврсност и квалитет у високом образовању, названа по истакнутом научнику и академском раднику, дугогодишњем професору Паневропског универзитета „АРЕИРОН“ и председнику Академије наука и умјетности Републике Српске – академику проф. др Рајку Кузмановићу. Свим лауреатима и добитницима признања Универзитета упућујем искрене честитке и захвалност.

У програму свечане Академије биће премијерно представљени филм и монографија Универзитета који говоре о настанку, развоју и успјесима Панев-

ропског универзитета „АРЕИРОН“ у периоду 2005 - 2025. Културни дио програма приређују ученици Средње умјетничке школе „Владо Милошевић“ из Бање Луке те глумци и водитељи програма, Јелена Јандрић и Велимир Бланић.

Универзитет „АРЕИРОН“ слави заиста важан јубилеј – 20 година рада. Молимо Вас да наше читаоце вратите на саме почетке приче. Како и у којим условима је настајао „АРЕИРОН“ и ко су били главни креатори и протагонисти идеје Универзитета?

Ректор Јакуповић: Паневропски универзитет „АРЕИРОН“ Бања Лука основан је 10. октобра 2005. године, чиме је започела једна значајна етапа у области високог образовања у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Визионарску иницијативу за оснивање Универзитета покренули су оснивачи: Дарко Уремовић, Сениша Алексић и Корнелија Регина Гиљ, који су као физичка лица уписани у судски регистар, док је Висока школа пословне економије као правно лице такође постала важан дио основне структуре.

„АРЕИРОН“ је замишљен као иновативна институција са практичним и савременим приступом образовању, која припрема студенте да се суоче са изазовима у свијету који се стално мијења. Босна и Херцеговина и Република Српска су тих година биле на почетку постратне демократске стварности и транзиције цијелокупног друштвеног система, укључујући и дјелатност високог образовања.

Менаџмент установе, на челу с Дарком Уремовићем и Сенишом Алексићем, од почетка је улагао напоре у развијеност и адаптацију Универзитета на изазове савременог високог образовања и научно истраживачког рада.

Од свог оснивања, Универзитет је преузео улогу посвећену иновацији и квалитету, истовремено уважавајући традицију и поштујући академске принципе. Први декан Факултета пословне економије, академик проф. др. Рајко Кузмановић (2003–2004), поставио је основе управљачких и академских

структура које су помогле у обликовању образовне политике Универзитета.

Историја Универзитета обogaћена је редослиједом значајних личности на позицији ректора: од академика проф. др Драгана Данелишена (2006–2009), преко проф. др Ристе Козомаре (2009–2013), до академика проф. др Есада Јакуповића (2013–2018) и академика проф. др Зорана Ж. Аврамовића (2018–2021). На позицији ректора у овом мандату се налази моја маленкост (оп.а. проф. др Санел Јакуповић обавља дужност ректора у мандату 2021–2025).

Каква је динамика рада највишег академског органа – Сената Универзитета, показује чињеница да је од прве сједнице Сената, која је одржана 11. маја 2006. године, укупно одржано 213 сједница.

Универзитет „АРЕИРОН“ је у своме саставу имао заиста сјајан академски ансамбл професора, ствараоца и научника, од којих су многи од њих именовани у почасна звања - професор емеритус односно почасни доктор наука. Овдје такође желимо споменути и чланове академија наука и умјетности (академике) који су били запослени или ангажовани на Паневропском универзитету: академик проф. др Рајко Кузмановић (2003-2021), академик проф. др Драган Данелишен (2006-2009), академик проф. др Есад Јакуповић (2003-2021), академик проф. др Зоран Арсовић (2007-2018), академик проф. др Душан Старчевић (2007 – 2019), академик Зоран Ж. Аврамовић (2007-2024).

Уважени ректоре, молимо Вас да нам приближите кључне информације о мисији Универзитета односно о његовој образовној и научно истраживачкој дјелатности у протекле двије деценије рада. О којој структури и бројевима се овдје ради?

Ректор Јакуповић: Мисију Универзитета „АРЕИРОН“ представља образовање будућих лидера способних да креирају одрживу друштвену, економску и технолошку стратегију државе. Наши главни циљеви су усмјерени према задовољавању потреба наших студената, шире академске и друштвене заједнице у Републици Српској, Босни и Херцеговини и међународном окружењу, у складу са савременим изазовима данашњице и будућих развојних перспектива. Овом приликом желим нарочито истакнути да су **високи степен квалитета и изврсности у високом образовању наши трајни циљеви.**

Образовну дјелатност, данас, Универзитет изводи путем 176 наставника и сарадника на 41 студијском програму у оквиру 7 матичних факултета – Факултету пословне економије, Факултету правних наука, Факултету информacionих технологија, Факултету здравствених наука, Факултету спортских наука, Факултету филолошких наука и Саобраћајном факултету.

Универзитет „АРЕИРОН“, у ове двије деценије, уписало је укупно 25.335 студената на свим циклусима студија, а дипломирало их је 13.007. У протеклих 20 година Универзитет је подарио домаћој и међународној друштвеној заједници велики број еминентних стручњака у разним областима за које је матичан – економији, праву, информатици, спорту, здравству, саобраћају и филолошким наукама.

Физичка инфраструктура у виду просторних капацитета Универзитета простире се на 7.619 м² пословног и 4.500 м² паркинг простора.

Поносни смо на наш јединствени концепт „дигиталног образовања“, интегрални информacionи систем са 11 подсистема те систем учења на даљину са снимљених више од 10.000 сати наставних активности и видео-материјала, интернет телевизијом и радиом „АРЕИРОН“.

За потребе провођења научних истраживања и студентских пракси, у саставу Универзитета успјешно дјелују Научноистраживачки институт – основан 2007. године, Иновациони центар те Центар за вођење каријере. На Паневропском универзитету „АРЕИРОН“ од оснивања до 30. септембра 2024. године укупно је одбрањено 145 докторских дисертација.

Издавачка дјелатност Апеирона је врло значајна и богата. Универзитет према годишњој периодици публикује 7 научних часописа од којих су неки на престижним међународним индексираним базама као што су СКОПУС (Scopus) И ВЕБ ОФ САЈЕНС (Web of science); био је издавач 44 зборника радова, 221 универзитетских уџбеника и 26 научних и стручних монографија.

Научна и стручна окупљања у оквиру 13 међународних научних и стручних скупова дају Универзитету печат доброг домаћина и организатора. Изњедрили смо научне скупове са традицијом од преко 10 година, као што су Информационе технологије за е-образовање ИТеО; Међународна научна конференција о економском развоју и животном стандарду - ЕДАСОЛ те Међународна научна конференција „Спортске науке и здравље“. У традицију одржавања уводимо и скупове из других области, као што су Међународна научна конференција Ново и традиционално у транслатологији и настави руског језика као страног; Међународна научна конференција Безбједно-урбано-мобилно те научни скуп Усклађивање домаћег права са тековинама Европске уније. На нашим научно-стручним скуповима учествовало је више од 1.000 истраживача и аутора те је објављено више од 800 научних и стручних радова.

Ректоре Јакуповићу, јасно је да Универзитет „АПЕИРОН“ нуди висок квалитет образовне и истраживачке услуге за своје студенте и истраживаче. У тим и таквим условима, какве резултате и постигнућа имају Ваши студенти и истраживачи? Да ли постоје међународна искуства и размјене и како су студенти повезани са тржиштем рада? Гдје можемо пронаћи алумнисте „АПЕИРОНА“?

Ректор Јакуповић: Изузетно смо поносни на наше студенте. Много је њихових награда и постигнућа. Не заборављајући значајна признања и награде које су освојене у претходној декади, важно је истакнути нове креативне генерације студената „АПЕИРОНА“ који својим иновацијама и постигнућима плијене пажњу домаће и иностране научно-стручне јавности. Препознати смо на актуелну групу студента секције Иновационог центра Универзитета на челу са студентима Факултета информатоних технологија - Даниелом Менићанином, Јеленом Радановић и Николом Рачићем који су освојили неколико веома престижних признања и награда у земљи и иностранству, као што су: (i) Специјална награда Др Бранислава Перуничкић за најбоље оцијенен студентски рад на Сарајево Иновационој фестивалу, (ii) Златна медаља у четири категорије на Иносту младих у Бањалуци, (iii) Награда Butterfly Innovation Award освојена на регионалном Butterfly Innovation Forum у Подгорици у организацији Вијећа за регионалну сарадњу (RCC), и (iv) Прво мјесто у такмичењу за најбољу технолошку иновацију у Републици Српској 2024. године.

Поносимо се тиме што имамо сјајну алумни заједницу. Хиљаде наших алумниста води своје послове, раде као службеници јавних установа или су запослени у приватним предузећима. Наши алумнисти су присутни поред наше земље и региона Западног Балкана и широм свијета, од Кине, Русије, Западне Европе, до Сједињених Америчких Држава и Канаде.

Надаље, Универзитет је омогућио и бројне праксе за своје студенте: са 151. правним субјектом „АПЕИРОН“ је закључио уговоре за стручну праксу; 6 уговора повезало нас је са Немачком, гдје је пракса омогућена за студенте Факултета здравствених наука. Факултет филолошких наука потписао је 8 споразума са високошколским установама Руске федерације за студентску размјену и праксу. До сада је на руским универзитетима, у једном или у два семестра, боравило преко 50 наших студената.

Изузетно смо поносни на наш резултат у пољу међународне сарадње у оквиру ЕРАЗМУС + про-

грама мобилности наставника и студената Европске уније, јер смо реализовали мобилност са 16 високошколских установа из 10 програмских земаља (Словенија, Чешка, Словачка, Србија, Бугарска, Италија, Латвија, Шпанија, Пољска, Турска). Наша Канцеларија за међународну сарадњу је појачана новим особљем које припрема пројекте међународне мобилности и изградње капацитета у оквиру ЕРАЗМУС+ програма. Као потврда изузетног квалитета, Паневропском универзитету „АПЕИРОН“ Бања Лука, одлуком Европске комисије од 26. јуна 2024. године, додијељена је Еразмус повеља у високом образовању (енг. Erasmus Charter for Higher Education – ECHE).

Универзитет „АПЕИРОН“ се исказао као високошколска установа која тежи да у оквиру постојећих ресурса успјешно обавља и своју научно-истраживачку дјелатност. Уважени ректоре, каква је ситуација са реализацијом програма и пројеката који се нуде на домаћем и међународном плану?

Ректор Јакуповић: Паневропски универзитет „АПЕИРОН“ путем својих саставница, укључујући и Научно-истраживачки институт, реализује пројекте које финансира Европска унија, Министарство за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске, те пројекте финансиране из сопствених извора. У протеклом периоду финансирани су пројекти у областима екологије, саобраћаја, биодиверзитета и генетске модификације биљних производа на територији Републике Српске, дијабетичке ретинопатије, органске пољопривредне производње, предузетничке економије, улоге цијеливотног учења у јавно-приватном партнерству, репродукције и одрживог развоја становништва Републике Српске, малолетничке делинквенције, истраживања ресурса рекреативног спорта, развојних пројеката дигиталне интерактивне телевизије, развоја симбиотичког учења и међународног пројекта дигитализације европске културне баштине.

Научни часописи и научни скупови под окриљем Универзитета су наставили традицију добивања средстава из програма које подржава надлежно национално Министарство, тако да можемо закључити да смо у подручју научно-истраживачког рада подigli ниво квалитета активности, што је имало за резултат повећање броја добивених пројеката код међународних и националних грантора.

Канцеларија за управљање пројектима Универзитета је у периоду од 2018. до 2024. године пружила стручну и административну подршку за реализацију девет (9) научноистраживачких пројеката који су одобрени и суфинансирани из средстава Министарства за научно-технолошки развој и високо образовање Републике Српске, чија укупна вриједност је износила 80.376 конвертибилних марака.

Тренутно, Универзитет „АПЕИРОН“ учествује у реализацији пројекта у оквиру Еразмус плус акције за јачање капацитета под називом: „Strengthening Capacities and Mechanisms for Enhancement of Quality Assurance System in Higher Education in Bosnia and Herzegovina – SMEQA“. Конзорцијум овог пројекта чини 19 установа из Босне и Херцеговине, Словеније и Хрватске, а његова вриједност износи 936.911 евра.

Исказали сте у уводу овог разговора да „АПЕИРОН“ у својој мисији стреми испуњавању високог степена квалитета и изврности. Да ли је епитет „најбоље“ рангиране приватне акредитоване високошколске установе у Републици Српској стварност или фикција? Каква је сарадња са надлежним институцијама у Републици Српској и БиХ када су у питању процеси провјере квалитета и акредитације?

Ректор Јакуповић: Агенција за високо образовање Републике Српске – АВОРС донијела је рјешење о акредитацији Паневропском универзитету „АПЕИ-

РОН“ 24. новембра 2023. године. Овим рјешењем, које важи до 24. новембра 2028. године, потврђен је стандард квалитета рада Универзитета „АПЕИРОН“ у односу на критеријуме за акредитацију високошколских установа у Републици Српској и Босни и Херцеговини и у односу на стандарде и смјернице за осигурање квалитета у европском простору високог образовања.

Универзитет „АПЕИРОН“ је уписан у Државни регистар акредитованих високошколских установа у Босни и Херцеговини.

Сви студијски програми који се изводе на Паневропском универзитету „АПЕИРОН“ на свим циклусима студија (1, 2. и 3. циклус студија) су лиценцирани и акредитовани. Такође, за све студијске програме првог и другог циклуса студија у законском року је поднесен захтјев за реакредитацију Агенцији за високо образовање Републике Српске и они су у поступку реакредитације.

Према томе, можемо закључити да Универзитет „АПЕИРОН“ испуњава све законске услове за обављање своје регистроване дјелатности у оквиру највиших националних и европских стандарда квалитета. У том смислу, желим одати посебно признање особљу Канцеларије за осигурање квалитета Универзитета те честитати цијелокупном особљу Универзитета на преданом и системском раду који је довео до постизања ових резултата.

Одајем посебну захвалност за успјешну сарадњу и руководству надлежних органа Републике Српске и Босне и Херцеговине – др Жељку Будимиру, министру за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске, проф. др Биљани Војводић, директору Агенције за високо образовање Републике Српске и проф. др Енесу Хашићу, директору Агенције за развој високог образовања и обезбјеђење квалитета Босне и Херцеговине.

Стављањем квалитета у приоритет пословне политике обезбјеђују се наставно-научне услуге највишег квалитета, у складу са потребама и очекивањима наших студената и друштва у цјелини, сигуран и здрав амбијент за све запослене, као и непрекидно побољшавање пословног процеса и цијелокупног система.

Хвала Вам ректоре на овом исцрпном разговору. Уз искрене честитке поводом јубилеја Универзитета, желимо да и у наредном периоду будете једнако успјешни?

Ректор Јакуповић: Хвала и Вама на прилици да представимо наше резултате и успјехе. Користим прилику да захвалим свима онима који својим трудом, талентом или обичном људском добротом свакодневно доприносе развоју нашег Универзитета. Желио бих да истакнем ријеч „наш“. Ово је наш заједнички рад, који подржавају не само оснивачи Универзитета, ректор и декани, већ и професори, остало академско особље, административно особље, пензионери, а посебно велики број студената и дипломаца. Увјерен сам да без талента, креативног рада и залагања широке групе људи, не бисмо могли створити и развити један од најбољих приватних универзитета у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Свим овим људима данас желим да најдубље захвалим. Присјетимо се са захвалношћу и свих оних изузетних чланова „АПЕИРОНОВЕ“ заједнице који више нису међу нама, а чији је рад на овом Универзитету не само допринио његовом развоју, већ је промијенио и обликовао нас који смо имали част учити од њих и радити са њима.

Свим студентима, академским радницима, руководству, оснивачима, административном и помоћном особљу, пензионерима, почасним члановима и алумнистима поносне породице „АПЕИРОН“ честитам велики јубилеј – двадесету годишњицу успјешног рада и развоја Универзитета, са жељом да живимо у миру и добром здрављу, посвећени да развијемо и унапријеђујемо нашу заједничку кућу, наш Паневропски универзитет „АПЕИРОН“.